

ARAŞTIRMA/RESEARCH

PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN EBEVEYN OLDUKTAN SONRA MESLEKİ YAKLAŞIMLARI: KALİTATİF ÇALIŞMA

Emriye Hilal YAYAN* Ayda ÇELEBİOĞLU** Yeliz SUNA DAĞ***
Mürşide ZENGİN**** Sevgi URUÇ*****

Alınış Tarihi/Received	Kabul Tarihi/Accepted	Yayın Tarihi/Published
19.12.2018	17.05.2020	30.06.2020

Bu makaleye atıfta bulunmak için/To cite this article:

Yayan EH, Çelebioğlu A, Suna Dağ Y, Zengin M, Uruç S. Pediatri hemşirelerinin ebeveyn olduktan sonra mesleki yaklaşımları: Kalitatif çalışma. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2020;23(2):227-232. DOI: 10.17049/ataunihem.499361

ÖZ

Amaç: Bu araştırma pediatri hemşirelerinin ebeveyn olduktan sonra mesleki yaklaşımlarını belirlemeye yönelik nitel bir çalışmadır.

Yöntem: Araştırmaya pediatri servisinde çalışmaya başladığında çocuk sahibi olmayan ve çalışırken çocuk sahibi olan 25 hemşire dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu; kişisel bilgiler, klinik ortam, hemşirelerin ebeveyn olduktan sonra ebeveynlere ve çocuklara karşı tutumları, hemşirelik girişim ve uygulamaları, hemşirelik rolleri olmak üzere 6 bölümü içeren sorulardan oluşmuştur. Verilerin çözümlenmesinde betimsel çözümlenme tekniği kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %92'sinin kadın ve lisans mezunu olduğu, yaş ortalamalarının 33.00 ± 4.89 , pediatri kliniğinde çalışma yılı ortalamalarının 8.88 ± 4.25 , sahip oldukları çocuk sayısı ortalamalarının 1.60 ± 0.50 olduğu belirlenmiştir. Verilerin analizi sonucunda empati, hemşirelik rollerinde değişim, duygusallık ve ebeveynle paylaşım temaları ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Hemşirelerin, ebeveyn olduktan sonra hemşirelik girişim ve uygulamalarında çocuk ve ebeveynlerine karşı daha empatik yaklaşımları ve rollerinde ise eğitici, savunucu ve danışmanlık rollerini üstlendikleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk; Ebeveyn; Hemşire.

ABSTRACT

Professional Approaches After Becoming Parents of Pediatric Nurses: Qualitative Study

Aim: This research is a qualitative study to determine the professional approaches after becoming parents of pediatric nurses.

Methods: When we started to work in the pediatric service we included 25 nurses who did not have children and had children when they were working. The semi-structured interview form developed by the researcher was used as data collection tool in the research. Interview form is comprise of questions on section 6 consisted of personal information, clinical environment, attitudes towards parents after parenting, attitudes towards children after parenting, nursing interventions and practices after parenting, and nursing roles after parenting. Descriptive analysis technique was used in analysing the data.

Results: It was determined that 92% of the nurses participating in the study were female and undergraduate degree, mean age was 33.00 ± 4.89 , the average of the working years in the pediatrics clinic was 8.88 ± 4.25 , and the average number of children they had was 1.60 ± 0.50 . The analysis of the data revealed themes of empathy, change in nursing roles, emotionality and sharing with parents.

Conclusion: It can be said that nurses are more empathic in their nursing initiatives and practices after being a parent, and they take on educative and advocacy roles in their roles.

Keywords: Child; parent; nurse.

* İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, (Doç. Dr.) Orcid ID: 0000-0003-0075-4171, e-posta: emriye.yayan@inonu.edu.tr

**Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, (Prof. Dr.), Orcid ID:0000-0002-5610-9801, e-posta: aydozan@hotmail.com

***Sorumlu yazar: İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, (Arş. Gör.), Orcid ID:0000-0002-4547-5494, e-posta: yeliz.suna@inonu.edu.tr

**** Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, (Arş. Gör.), Orcid ID:0000-0003-1453-6023, e-posta: mzengin@adiyaman.edu.tr

***** İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, (Hemşire), Orcid ID:0000-0003-1709-3517, e-posta:sevgi.uruc@outlook.com

GİRİŞ

Hemşirelik mesleğinin uzmanlık alanlarından biri olan pediatri hemşireliği, doğumdan başlayarak ergenliğin sonuna kadar çocukların fiziksel, duygusal, sosyal yönden gelişimini sağlayan, çocuk, aile ve diğer sektörlerle iş birliği halinde çalışan optimum sağlık bakımını vermekle yükümlü bir alandır (1-4).Günümüzde pediatri hemşirelerinin, çocuk ve aile sağlığının en üst düzeyde geliştirilmesi ve sürdürülmesi ile birlikte eğitim, danışmanlık, savunuculuk gibi rolleri bulunmaktadır (1). Bu rollerin yanı sıra pediatri hemşirelerinin çocukların fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerini bilerek etkili iletişim becerilerinden yararlanmaları, onlara karşı dürüst olmaları, empati kurmaları, gerekli sevgi, şefkat ve ilgiyi göstermeleri gerekmektedir (3-6).

Hastaneye yatış süreci, hem çocukların hem de ailelerinin zor zamanlar geçirdikleri, çaresiz oldukları ve başta hemşireler olmak üzere sağlık profesyonellerine ihtiyaç duydukları dönemlerdir. İlgili alanda Rush ve Cook (2006) hasta ve yakınlarının görüşlerini inceledikleri araştırmalarında hasta ve yakınları için sağlık personelleri ile etkili iletişimin, özellikle dinlemenin çok önemli olduğunu göstermiştir (7). Dalgalı ve Gürses (2018) sağlık profesyonellerinin hastaları ile empati kurduklarında, hastalarının semptomları ve endişelerini paylaştıklarında hastalarının tanı ve tedavi süreçlerinin olumlu etkilendiğini bildirmiştir (8). Bu nedenle hemşirelerin empatik yaklaşım sergileyerek ve etkili bir iletişim kurarak hasta ve yakınları için daha kaliteli bakım verebilecekleri düşünülmektedir.

Barnet ve Sinisi (1990), bireylerin çocuklara ve çocuklarla birlikte olmaya dair düşüncelerinin, çocuklara karşı tutum ve davranışlarını etkilediğini bildirmiştir (9). Literatür incelendiğinde çocuk sahibi olan hemşirelerin çocuklara yönelik mesleki yaklaşımlarını ve bakım verme süreçlerini inceleyen çalışmaya rastlanılmamakla birlikte çocuk sahibi olmanın hemşirelerin bazı davranışlarını olumlu yönde etkileyebileceği belirtilmiştir (10,11). Ayrıca hemşirelerin çocuk sevme durumlarının, çocuklara karşı daha kabullenici olmalarına, onlarla iletişim kurarken daha dikkatli ve özenli davranmalarına neden olabileceği düşünülmüştür (6). İlgili alanda pediatri hemşirelerinin yaş, cinsiyet, medeni durum gibi sosyo demografik özelliklerinin, klinik değiştirme sıklıklarının, günlük bakım verdikleri çocuk sayısının, çocuk oyunları ile ilgili bilgilerinin, kendi çocukluk

deneyimlerinin veya çocuklarla yaşadıkları deneyimlerinin çocuk sevme düzeylerini etkilediği gösterilmiştir (3,6,12,13). Ayrıca Kostak (2013) da pediatri dersi alan hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin kardeş sahibi olmalarının, çocukluk dönemi yaşantılarının, çocuk sahibi olma ve çocuk servislerinde çalışmayı isteme durumlarının çocuk sevme düzeylerini etkilediğini belirlemiştir (14).

AMAÇ

Bu araştırmamız pediatri hemşirelerinin ebeveyn olduktan sonra mesleki yaklaşımlarını ele almak amacı ile yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü: Bu araştırma nitel bir araştırma olarak yapıldı.

Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini 01.06.2018- 31.08.2018 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi'nin pediatri kliniklerinde çalışan hemşireler (n:60) oluşturmuştur. Belirtilen evrenden, çalışma kriterlerine uygun olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden hemşirelerle (n:25) çalışma yürütülmüştür.

Örnekleme Alınma Kriterleri

Çocuk sahibi olmadan pediatri kliniklerinde çalışan ve çocuk sahibi olduktan sonra pediatri kliniklerinde çalışmaya devam eden hemşireler oluşturmuştur.

Verilerin Toplanması: Araştırmanın verileri 01.06.2018- 31.08.2018 tarihleri arasında pediatri kliniklerinde araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Görüşmeler hastanedeki bir toplantı salonunda gerçekleştirilmiş, her görüşme 30-45 dk sürmüş ve ses kaydı alınmıştır. Görüşme formundaki sorular her katılımcıya aynı kelimelerle ve aynı anlama gelen cümleler oluşturularak yöneltilmiştir. Görüşme sırasında ek sorular sorulmuş ve katılımcıların ek açıklamalar sunmasına olanak tanınmıştır.

Veri Toplama Araçları: Araştırmanın verileri, pediatri hemşirelerine yönelik hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir.

Görüşme Formu: Araştırmacılar tarafından literatür incelenerek ve uzman görüşü alınarak hazırlanan bu form; hemşirelerin kişisel bilgileri, klinik ortamları ebeveyn olduktan sonra ebeveynlere ve çocuklara karşı tutumları, ebeveyn olduktan sonra hemşirelik girişim ve uygulamaları, hemşirelik rolleri olmak üzere 6 bölümü içeren sorulardan oluşmuştur (5,15).

Verilerin Analizi: Araştırmada elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz tekniğine göre analiz edilen bilgiler, daha önceden belirlenen kavramsal çerçeveye veya temalara göre yorumlanır ve düzenlenir. Betimsel analizde, görüşülen bireylerin görüşlerini etkileyici bir şekilde yansıtmak için sıklıkla doğrudan alıntılara yer verilmektedir (16). Bu araştırmada elde edilen veriler; empati, hemşirelik rollerinde değişim, duygusallık ve ebeveynle paylaşım temaları doğrultusunda düzenlenmiş ve tanımlanmıştır. Daha sonra bu betimlemelerden yola çıkılarak yorumlar yapılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için veriler farklı araştırmacılar tarafından ayrı ayrı ve bireysel olarak kodlanmış ve analiz edilmiştir. Kodlayıcılar belirlenirken hemşirelik ve çocuk sağlığı ile ilgili literatüre hâkim araştırmacılar olmalarına dikkat edilmiştir.

Üç araştırmacı tarafından sağlanan kodlayıcı uyumu %90 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü: Araştırmanın yapıldığı hastaneden kurum izni ve İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan etik kurul izni alınmıştır (19.03.2019 tarih ve 2019/6-5 sayılı karar). Ayrıca araştırmaya katılmayı kabul eden tüm hemşirelerden sözlü onam alınmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan hemşirelerin %92'sinin kadın ve lisans mezunu olduğu, yaş ortalamalarının 33.00 ± 4.89 , meslekte çalışma yılı ortalamalarının 10.20 ± 4.50 , pediatri kliniğinde çalışma yılı ortalamalarının 8.88 ± 4.25 , sahip oldukları çocuk sayısı ortalamalarının $1.60 \pm .50$, meslekte ebeveyn olma yılı ortalamalarının 5.72 ± 3.57 olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Hemşirelerin Tanıtıcı Özellikleri

		N	%
Cinsiyet	Kadın	23	92
	Erkek	2	8
Eğitim Durumu	Lisans	23	92
	Yüksek Lisans	2	8
		Mean±Sd	
Yaş		33.00±4.89	
Meslekte Çalışma Yılı		10.20±4.50	
Pediatri Kliniğinde Çalışma yılı		8.88±4.25	
Sahip Olduğu Çocuk Sayısı		1.60±.50	
Meslekte Ebeveyn Olma Yılı		5.72±3.57	

Araştırmada elde edilen bulgular temalara göre gruplandırılarak sunulmuştur. Görüşme sonrasında yapılan betimsel analiz sonucunda ortaya çıkan temalar 'Empati', 'Hemşirelik Rollerinde Değişim', 'Duygusallık', 'Ebeveynle Paylaşım' olmak üzere dört grupta toplanmıştır. Verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan temalar aşağıda verilmiştir.

Tema 1. Empati

Araştırmaya katılan hemşirelerin tamamına yakını empati kurma becerilerini arttığını bildirmiştir. Bu görüşe ilişkin bir hemşirenin ifadesi şöyledir. "Sanki empati yeteneğim arttı, sakın bir şekilde uygulama yapmaya çalışıyorum" (C-37).

Çalışmaya katılan hemşirelerin çoğunluğu kendilerini ebeveynlerin yerine koyarak ve daha ılımlı davrandıklarını, onları daha iyi anladıklarını belirtmiştir. Bu görüşe ilişkin hemşirelerin ifadesi şöyledir.

- "Ebeveynlere karşı daha ılımlıyım" (K-1)

- "Bazen onların yerine geçiyorum ve ona göre davranıyorum." (D-34),
- "Aileye karşı davranışlarım daha sıcak... kendimi onların yerine koyuyorum." (P-35),
- "Ebeveyn anksiyetesini daha iyi anlıyorum ve yönetiyorum." (R-28),
- "Ebeveyn olmak çok zormuş", (S-31),
- "Ebeveynlerin yorgun olmalarının, uykusuz kalmalarının ne kadar zor olduğunu hissedebiliyorum,"
- "... Üzüntülerini, acılarını ve kaygılarını daha fazla hisseder oldum." (U-35),
- "Eskiden daha çabuk sinirleniyordum." (V-28)

Hemşireler bakım ve uygulama yaparken kendi çocuklarını düşündüklerini ve hasta çocukları kendi çocukları ile özdeşleştirdiklerini ifade etmiştir.

- "Kendi çocuklarımı düşünerek çocuk ve ebeveynlerine karşı daha anlayışlı davranıyorum." (C)

- “Ağlayan çocuklara karşı daha sabırlı ve hoşgörülü oldum.”(S)
- “İnvaziv uygulamalarda daha hassas ve daha özenli davranıyorum.” (U)

Pediatric hemşirelerinin klinik bakım ve uygulamalarında, çocuk ve ailesi ile terapötik bir şekilde iletişim kurmaları, onlara karşı dürüst olmaları, empati kurmaları, gerekli sevgi, şefkat ve ilgiyi göstermeleri gerektiği vurgulanmaktadır (3,6,5). Araştırmanın bulguları değerlendirildiğinde çalışmamıza katılan hemşirelerin tamamına yakını ebeveyn olduktan sonra empati kurma becerilerinin arttığını, ebeveynleri daha iyi anladıklarını ve kendilerini onların yerine koyduklarını ifade etmiştir. Literatürde hemşirelerin ebeveyn olduktan sonra empatik yaklaşımlarını ele alan çalışmaya rastlanılmamakla beraber, genel olarak hemşirelerin empatik eğilim puanlarının orta düzeyde olduğu gösterilmiştir (17,18). İlgili alanda, hemşirelik bakım ve uygulamalarında etkili iletişimin ve empatik yaklaşımın hasta ve yakınlarının anksiyete, kaygı (18) stres ve depresyon düzeylerini azalttığı kendilerini duygusal olarak daha iyi hissettikleri ve bakım gereksinimlerinin daha doğru saptanabildiği belirtilmiştir (19).

Tema 2. Hemşirelik Rollerinde Değişim

Çalışmaya katılan hemşirelerin büyük çoğunluğu eğitici, savunucu ve danışmanlık rollerini daha fazla kullandıklarını belirtmiştir. Bu görüşe ilişkin hemşirelerin ifadeleri aşağıdadır.

- “Eğitici rolümü daha sık kullanıyorum.” (C-37)
- “Eğitici rolümde değişiklik oldu. Eskiye oranla daha fazla eğitim veriyorum ve sonra tekrar tekrar değerlendiriyorum.” (Z-25)
- “Taburcu olduktan sonra aklım onlarda kalıyor... elimden geldiği kadar ebeveynin doğru bilgi almasını sağlıyorum.” (Q)
- “Bakım uygulamalarında anneyi destekleyici yaklaşımlar sergilemeye başladım. Anneye eğitim verdikten sonra uygun girişimde bulunması için destekliyorum.” (R-28)
- “Çocuğun bakımını annesi ile beraber yapıyorum.” (K)
- “Savunucu rolümde artış oldu. Çocukları aileye, hekime ve diğer sağlık personellerine karşı savunucu rolüm güçlendi.”
- “Artık danışmanlık rolümün ön plana çıktığını düşünüyorum.” (Z-25)

Bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirme, hastalık halinde iyileştirme, doğru sağlık davranışlarını kazandırmaya yönelik olarak eğitim verme (20), hasta/ yakınlarının

hastalığa bağlı sorunları ile baş edebilmeleri için kendi olanaklarını kullanmaları konusunda danışmanlık etme ve hasta/ yakınlarının yararına olan kararları bilinçli vermelerine yardım etme (2) hemşireliğin temel rollerindedir. Literatür incelendiğinde astımlı çocuğu olan ebeveynlere verilen hemşirelik eğitiminin kaygı düzeylerine etkisini incelemek amacı ile yapılan çalışmada ebeveynlerin anksiyetesini azaltabilmek, sağlık profesyonelleri ile olumlu ilişkiler kurabilmek, sağlık profesyonellerine karşı güven duymalarını sağlayabilmek için ebeveynlerin eğitimlerine katkıda sağlayacak eğitim programlarının yararlı olacağı gösterilmiştir (21). Yıldız (2008) doğumdan sonra annelere verilen eğitimin sonucunda annelerin kaygılarının azaldığını ve bebek bakımı ile ilgili kendilerini daha yeterli hissettiğini belirtmiştir (22). Benzer şekilde gününbirlik cerrahi geçirecek çocuklar için yapılan bilgilendirmenin annelerin anksiyetelerini azalttığı belirtilmiştir (20). Çalışmada da hemşirelerin eğitici, savunucu ve danışmanlık rollerini daha çok üstlendikleri görülmüş olup bu rollerin çocuk ve ebeveynleri için daha yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Tema 3. Duygusalılık

Araştırmaya katılan hemşirelerin yarısından fazlası çocuklara olan yaklaşımlarında ve hemşirelik bakım ve uygulamalarında duygusal davranmaya başladıklarını ifade etmişlerdir. Bu görüşe ilişkin hemşirelerin ifadeleri aşağıdadır.

- “Hemşirelik girişimlerinde daha anaç davranmaya başladım.” (B-38)
- “Artık annelik içgüdüleri ile yaklaşıyorum.”
- “... Çocuklara bakım ve uygulama yaparken daha ikna edici olmaya başladım.” (T-32)
- “Daha duygusal yaklaşıyorum. Bebekler ağlayınca kundak yapıyorum, emzik veriyorum ve bebeği loş sakin bir ortama alıyorum sakinleştirmek için daha çok uğraşıyorum... Gerektiğinde kucağıma alıp sakinleştiriyorum.” (I-27)

Hemşireler ebeveyn olduktan sonra çocuklara karşı yaklaşımlarının değiştiğini, çocuk sevgilerinin arttığını, onlarla daha çok ilgilendiklerini ve onlara karşı daha sabırlı olduğunu ifade etmiştir.

- “... Daha sevgiyle, şevkatle, merhametle yaklaşmaya çalışıyorum.” (Q-31)
- “Çocuğun ne ile mutlu olacağını biliyorum, konuşma şeklim ve davranışlarımı her çocuğa göre değiştiriyorum.” (X-39)

Pediatric hemşireliği terapötik iletişim, empati ve çocuk sevgisi üzerine temellenmiştir

(12,23). Literatür incelendiğinde pediatri hemşirelerinin yaş, cinsiyet, gibi sosyo demografik özelliklerinin, klinik değiştirme sıklıklarının, günlük bakım verdikleri çocuk sayısının, çocuk oyunları ile ilgili bilgilerinin, kendi çocukluk deneyimlerinin veya çocuklarla yaşadıkları deneyimlerinin çocuk sevme düzeylerini etkilediği gösterilmiştir (6,13,14). Benzer şekilde Erdem ve Duyan (2011) evli olan hemşirelerin çocuk sevme puanlarının yüksek olduğunu göstermiştir (3). Benzer bir çalışmada da çocuk sahibi olan hemşirelerin çocuk sevme puanlarının arttığı bulunmuştur (12). Araştırmada da hemşirelerin yarısından fazlası ebeveyn olduktan sonra çocuklara olan yaklaşımlarında ve hemşirelik bakım ve uygulamalarında duygusal davranmaya başladıklarını ifade etmişlerdir. Ebeveyn olan hemşirelerin klinik bakım ve uygulamalarında diğer çocuklarla özdeşim ve empati kurarak, çocuk bakımı konusunda bilgili ve deneyimli olmaları çocuk sevme düzeylerini olumlu etkilediği söylenebilir.

Tema 4. Ebeveynle Paylaşım

Çalışmaya katılan hemşirelerin büyük çoğunluğu ebeveynler ile daha fazla paylaşım yaşadıklarını ve onlara kendi deneyimlerini anlattıklarını bildirmişlerdir. Bu görüşe ilişkin hemşirelerin ifadeleri aşağıdadır.

- “Çocuklarımla ilgili her şeyi paylaşıyorum, kendi yöntemlerimi ebeveynler ile paylaşıyorum ve çok mutlu oluyorum.” (Q-31)
- Hemşirelerin birkaçı çocukların büyüme ve gelişmesini destekleyen alternatif yöntemlerle ilgili bilgi verdiklerini ve kendilerinin kullandığı doğal yöntemleri önerdiklerini ifade etmiştir.
- “Solunum yolu enfeksiyonlarına karşı evde uyguladığım alternatif tıp yöntemlerini anlatıyorum... Ya da bildiğim diğer yöntemleri.”
- “... Çocuğun büyümesini destekleyecek doğal yöntemler öneriyorum.” (Y-41)
- “Baş etme yöntemlerimi paylaşıyorum.” (K-25)

Çocuğun hastaneye yatması tüm aile üyelerinin günlük rutinlerini ve ebeveynlik rollerini değiştirmekle beraber, çocuk ve ailesinin psikolojik sıkıntılar yaşamasına neden olabilmektedir (24). Literatür doğrultusunda ebeveynlerin çocuğun yanında kalma durumlarında çocukların hastane ortamına daha iyi uyum sağladıkları, daha az ağrı ve uyku

problemi yaşadıkları ve daha az ağladıkları belirlenmiştir (24). Çocuğu hastanede yatan ebeveynlerle yapılan çalışmalarda da ebeveynlerin çocukları ile ilgili tanı, tedavi ve bakım hakkında bilgi almak (25,26) ve çocuklarının bakımlarına katılmak istedikleri belirlenmiştir (27). Ayrıca ilgili alanda ebeveynlerin çocukların yanında olmaları, yeterli bilgi almaları ve bakıma katılmalarının ebeveyn ve çocukların anksiyete ve kaygılarının azalttığını ve memnuniyetlerinin arttırdığını ifade edilmiştir (24,28). Çalışmada da hemşirelerin, ebeveynleri çocuğun bakım ve tedavi süreci ile ilgili bilgilendirdikleri, onlarla deneyimlerini ve başetme yöntemlerini paylaştıkları görülmüştür. Bu durumun hemşirelerin eğitici rollerini ve aile merkezli bakım modelini daha fazla benimsemelerine neden olabileceği söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Pediatri ile ilgilenen tüm sağlık profesyonellerinin çocuk sevme, çocukla zaman geçirme, oyun oynama gibi deneyimleri mesleki yaklaşımlarına etki etmektedir. Ebeveyn olmak çocukla daha çok zaman geçirmeyi ve farklı deneyimler edinmeyi sağlamaktadır. Bu nedenle hemşirelerinin ebeveyn olduktan sonra ki mesleki yaklaşımlarını değerlendirmek ve deneyimlerini incelemek önem kazanmıştır. Çalışmamızda elde edilen sonuçlara göre pediatri hemşirelerinin, ebeveyn olduktan sonra hemşirelik girişim ve uygulamalarında empatik yaklaşımlarının ve ebeveynlerle paylaşımlarının arttığı, rollerinden eğitici, savunucu ve danışmanlık rollerini daha fazla kullandıkları görülmüştür. Pediatri hemşirelerinin mesleki yaklaşımlarının incelenmesi çocuk/ebeveyn ve hemşire açısından oldukça önemlidir. Pediatri hemşirelerinin mesleki yaklaşımlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi çocuk/ebeveyn ile paylaşımlarının artırılmasını sağlayacaktır. Bu kapsamda pediatri hemşireleri ile nitel ve nicel araştırmaların artırılması ve elde edilen sonuçların klinik kullanıma yönelik programlar ile desteklenmesi önerilmektedir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Yazar Katkısı: Fikir ve tasarım; E.H.Y,A.Ç, M.Z,S.U Veri toplama; Y.S.D,S.U; Veri analizi; E.H.Y,M.Z; Yazım ve eleştirel inceleme; E.H.Y,A.Ç.,Y.S.D.

KAYNAKLAR

1. Çetinkaya B, Başbakkal Z. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniklerinde Çalışan Hemşirelerin

Benlik Saygısı Düzeylerinin ve Çocuk Yetiştirme Tutumlarının İncelenmesi. Ege Üniversitesi

1. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi 2005;1(2):47-57.
2. Conk Z, Başbakkal Z, Bal Yılmaz H, Bolışık B, editors. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi; 2013. 35-41 p.
3. Erdem Y, Duyan V. Pediatri Hemşirelerinin Çocuk Sevme Düzeylerine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi. Turkish Journal of Medical Sciences 2011;41(2):295-305.
4. Yazıcı Sorucuoğlu A, Güdücü Tüfekçi F. Çocuk Hemşirelerinde Mesleki Profesyonel Değerler. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2015;6(2):105-9.
5. Tural Büyük E, Rızalar S, Güdek Seferoğlu E, Oğuzhan H. Çocuk ve Erişkin Kliniklerinde Çaişan Hemşirelerin Çocuk Sevme ve Çocuk Yetiştirme Tutumlarının İncelenmesi. Journal of Pediatric Research 2014;1(3):130-7.
6. Tutar Güven Ş, Kaya A, İşler Dalgıç A. Pediatric Nursing Students' Status of Liking of Children and Affecting Factors. International Journal on New Trends in Education Their Implications 2016;7(1):50-6.
7. Rush B, Cook J. What Makes a Good Nurse? Views of Patients and Carers. British Journal of Nursing 2006;15(7):382-5.
8. Dalgacı B, Gürses İ. Merhametin Sağlık Hizmetlerindeki Yeri ve Önemi. Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2018;1(2):181-204.
9. Barnett MA, Sinisi CS. The İnitial Validation of a Liking of Children Scale. Journal of Personality Assessment 1990;55(1-2):161-7.
10. Kundak Z, Üzel Taş H, Keleş A, Eğicioğlu H. Bir Üniversite Hastanesinde Hemşirelik Mesleğinde İş Tatmini ve Motivasyon. Kocatepe Tıp Dergisi 2015;1(16):1-10.
11. Ünsar S, Akgün Kostak M, Kurt S, Erol Ö. Hemşirelerin Kendini Gerçekleştirme Düzeyleri ve Etkileyen Etmenler. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi 2011;4(1):2-6.
12. Akgün Kostak M, Semerci R, Kocaaslan EN. Hemşirelerin Çocuk Sevme Düzeyleri ve Çocuk Yetiştirme Tutumları. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2017;6(4):146-55.
13. Bektaş M, Ayar D, Bektaş İ, Selekoğlu Y, Akdeniz Kudubeş A, Sal Altan S. Hemşirelik Öğrencilerinin Çocuk Sevme Durumlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. Journal of Pediatric Research 2015;2(1):37-41.
14. Akgün Kostak M. Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Çocuk Sevme Durumları , Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dersinin Çocuk Sevme Durumlarına Etkisine Etkileyen Faktörler. Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi 2013;2(2):50-6.
15. Türk R, Kardaş Özdemir F, Kerimoğlu Yıldız G. Öğretmenlerin çocuk sevme durumlarının belirlenmesi: Kars örneği. İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesi Dergisi 2017;7(1):45-52.
16. Erdoğan S, Nahcivan N, Esin N, editors. Hemşirelikte Araştırma. İstanbul; 2015. 155 p.
17. Yayan EH, Suna Dağ Y, Düken ME. Çocuk Hemşiresi ve Öğrencilerinin Empatik Eğiliminin Aile Merkezli Yaklaşımına Etkisinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi 2018;5(2):179-87.
18. Polat S, Küçük Alemdar D, Gürol A. Paediatric Nurses' Experience With Death: The Effect of Empathic Tendency on Their Anxiety Levels. International Journal of Nursing Practice 2013;19(1):8-13.
19. Arifoğlu B, Sala Razi G. Birinci Sınıf Hemşirelik Öğrencilerinin Empati ve İletişim Becerileriyle İletişim Yönetimi Dersi Akademik Başarı Puanı Arasındaki İlişki. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi 2011;4(1):7-11.
20. Gürol A, Binici Y. Günübürlük cerrahi geçirecek çocukların annelerinin anksiyete düzeyleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi 2017; 7(1):29-38.
21. Çevik Ü, Keleş S, Keser M, Reislı İ. Astımlı Çocuğu Olan Ebeveynlere Verilen Hemşirelik Eğitiminin Kaygı Düzeylerine Etkisi. Genel Tıp Dergisi 2006;16(2):53-9.
22. Yıldız D. Doğum Sonrası Dönemde Annelerin Bebek Bakımı Konusunda Danışmanlık Gereksinimleri ve Yaklaşımlar. Gülhane Tıp Dergisi 2008;50:294-8.
23. Çavuşoğlu H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Ankara: Sistem Ofset Basımevi; 2013. 19-21 p.
24. Boztepe H. Pediatri Hemşireliğinde Aile Merkezli Bakım. Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences 2009;1(2):88-93.
25. Ward K. Perceived Needs of Parents of Critically Ill Infants in a Neonatal Intensive Care Unit. Journal of Pediatric Nursing 2001;27(3):281-6.
26. Schaffer P, Vaughn G, Kenner C, Donohue F, Longo A. Revision of a Parent Satisfaction Survey Based on the Parent Perspective. Journal of Pediatric Nursing 2000;15(6):373-7.
27. Hallström I, Runesson I, Elander G. Observed Parental Needs During Their Child's Hospitalization. Journal of Pediatric Nursing 2002;17(2):140-8.
28. Boztepe H, Çavuşoğlu H. Bir Üniversite Hastanesindeki Uygulamaların Aile Merkezli Bakım Yönünden İncelenmesi Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi 2009;11-24.